

XF 1958

SZENT-GYÖRGYI ALBERT ORVOS- ÉS GYÓGYSZERÉSZTUDOMÁNYI CENTRUM HÍRLEVÉL

Címszavakban:

- Jancsó Emlékkülés
- fogorvosi kar alapítás
- kevés a szűrés...
- nagy a külföldi érdeklődés

XVI. évfolyam 5. szám

2005. május

A Szegedi Tudományegyetem Egyetemi Tanácsa 2005. április 25-én megtartotta rendes ülését

Napirendi pontok

1. Személyi ügyek

I. Egyetemi tanári kinevezés

Állam és Jogtudományi Kar

- Javaslat **dr. Badó Attila** intézetvezető egyetemi docens (Összehasonlító Jogi Intézet) egyetemi tanári kinevezésére
- Javaslat **dr. Homoki-Nagy Mária** egyetemi docens (Jogtörténeti Tanszék) egyetemi tanári kinevezésére
Előterjesztő: *dr. Szabó Imre* dékán

Általános Orvostudományi Kar

- Javaslat **dr. Barzó Pál** egyetemi docens (Idegsebészeti Klinika) egyetemi tanári kinevezésére
- Javaslat **dr. Bender Tamás** további jogviszonyban alkalmazott egyetemi docens (Orthopédiai Klinika Központi Fizioterápiás Részleg és Oktatási Csoport) további jogviszonyban alkalmazott egyetemi tanári kinevezésére
- Javaslat **dr. Ferdinándy Péter** egyetemi docens (Biokémiai Intézet) egyetemi tanári kinevezésére
- Javaslat **dr. Jancsó Gáborné dr. Katona Márta** egyetemi docens (Gyermekegyógyászati Klinika) egyetemi tanári kinevezésére
- Javaslat **dr. Rakonczay Zoltán** intézetvezető egyetemi docens (Orális Biológia Tanszék) egyetemi tanári kinevezésére
- Javaslat **dr. Rudas László** egyetemi docens (Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet) egyetemi tanári kinevezésére
Előterjesztő: *prof. dr. Benedek György* dékán

Bölcsészettudományi Kar

- Javaslat **dr. Penke Botondné dr. Jancski Olga** egyetemi docens (Francia Nyelvi és Irodalmi Tanszék) egyetemi tanári kinevezésére
- Javaslat **dr. Pukánszky Béla** intézetvezető egyetemi docens (Neveléstudományi Tanszék) egyetemi tanári kinevezésére

XVI. évfolyam 5. szám

- Javaslat **dr. Szőnyi György Endre** intézetvezető egyetemi docens (Angol Tanszék) egyetemi tanári kinevezésére
Előterjesztő: *prof. dr. Berta Árpád* dékán

Gyógyszerésztudományi Kar

- Javaslat **dr. Báthori Mária** egyetemi docens (Farmakognózi Intézet) egyetemi tanári kinevezésére
Előterjesztő: *prof. dr. Falkay György* dékán

Természettudományi Kar

- Javaslat **dr. Kuba Attila** tanszékvezető egyetemi docens (Képfeldolgozás és Számítógépes Grafika Tanszék) egyetemi tanári kinevezésére
- Javaslat **dr. Péter Antal** egyetemi docens (Szervetlen és Analitikai Kémiai Tanszék) egyetemi tanári kinevezésére
Előterjesztő: *prof. dr. Mezősi Gábor* dékán

II. Főiskolai tanári kinevezés**Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar**

- Javaslat **dr. Farkas Olga** főiskolai docens (Neveléstudományi Tanszék) főiskolai tanári kinevezésére
- Javaslat **dr. Szabó Mihály** tudományos munkatárs (Neveléstudományi Tanszék) főiskolai tanári kinevezésére
- Javaslat **dr. Farkas Zsuzsa** főiskolai docens (Fizika Tanszék) főiskolai tanári kinevezésére
- Javaslat **dr. Maczelka Noémi** tanszékvezető főiskolai docens (Ének-zene Tanszék) főiskolai tanári kinevezésére
Előterjesztő: *prof. dr. Galambos Gábor* főigazgató

Mezőgazdasági Főiskolai Kar

- Javaslat **dr. Bodnár Károly** tanszékvezető főiskolai docens (Vállalatgazdaságtani Tanszék) főiskolai tanári kinevezésére
Előterjesztő: *prof. dr. Mucsi Imre* főigazgató

Szegedi Élelmiszeripari Főiskolai Kar

- Javaslat **dr. Nagy Elemérné** tanszékvezető egyetemi docens (Műszaki és Informatikai Tanszék) főiskolai tanári kinevezésére
Előterjesztő: *prof. dr. Fenyvessy József* főigazgató

Zeneművészeti Főiskolai Kar

- Javaslat **dr. Csanádi László** főiskolai docens (Zongora Tanszék) főiskolai tanári kinevezésére
Előterjesztő: *prof. dr. Kerek Ferenc* főigazgató

III. Tanszékvezetői megbízás**Szegedi Élelmiszeripari Főiskolai Kar**

- Javaslat **dr. Véha Antal** egyetemi docens tanszékvezetői megbízására az Élelmiszertechnológiai és Környezetgazdálkodási Tanszékre
Előterjesztő: *prof. dr. Fenyvessy József* főigazgató

Természettudományi Kar

- Javaslat **dr. Krisztin Tibor** egyetemi tanár tanszékvezetői megbízására az Alkalmazott és Numerikus Matematika Tanszékre
Előterjesztő: *prof. dr. Mezősi Gábor* dékán

IV. Tanszékvezetői megbízás meghosszabbítása**Állam és Jogtudományi Kar**

- Javaslat **dr. Katona Tamás** tanszékvezető egyetemi tanár tanszékvezetői megbízásának meghosszabbítására a Statisztikai és Demográfiai Tanszékre
- Javaslat **dr. Martonyi János** tanszékvezető egyetemi tanár tanszékvezető megbízásának meghosszabbítására a Nemzetközi Magánjogi Tanszékre
- Javaslat **dr. Paczolay Péter** tanszékvezető egyetemi tanár tanszékvezető megbízásának meghosszabbítására a Politológiai Tanszékre
Előterjesztő: *dr. Szabó Imre* dékán

V. Egyetemi magántanári cím adományozása**Általános Orvostudományi Kar**

- Javaslat egyetemi magántanári cím adományozására **dr. Fülöp Vilmos** főorvos (Országos Gyógyintézeti Központ Szülészeti és Nőgyógyászat Osztály, Budapest) részére
- Javaslat egyetemi magántanári cím adományozására **dr. Török Miklós** főorvos, egyetemi docens (Országos Gyógyintézeti Központ Szülészeti és Nőgyógyászat Osztály, Budapest) részére
Előterjesztő: *prof. dr. Benedek György* dékán

Természettudományi Kar

- Javaslat egyetemi magántanári cím adományozására **dr. Varró Sándor** tudományos tanácsadó (MTA Szilárdtestfizikai és Optikai Kutatóintézete, Budapest) részére
Előterjesztő: *prof. dr. Mezősi Gábor* dékán

VI. Címzetes egyetemi tanári cím adományozása**Állam és Jogtudományi Kar**

- Javaslat címzetes egyetemi tanári cím adományozására **dr. Tóthné dr. Fábián Eszter** egyetemi docens (ÁJTK Polgári Jogi és Polgári Eljárásjogi Tanszék) részére
Előterjesztő: *dr. Szabó Imre* dékán

Általános Orvostudományi Kar

- Javaslat címzetes egyetemi tanári cím adományozására **dr. Pávó Imre** kutatási igazgatóhelyettes (Regionális Orvosi Kutatóközpont Eli Lilly & Company, Bécs) részére
Előterjesztő: *prof. dr. Benedek György* dékán

Természettudományi Kar

- Javaslat címzetes egyetemi tanári cím adományozására **dr. Bodrogek György** ny. egyetemi docens (SZTE TTK Növénytan Tanszék) részére
- Javaslat címzetes egyetemi tanári cím adományozására **dr. Márki László** tudományos tanácsadó (MTA Rényi Alfréd Matematikai Kutatóintézete, Budapest) részére

KÖTELES PÉLDÁNY

XVI. évfolyam 5. szám

- Javaslat címzetes egyetemi tanári cím adományozására **dr. Pintér Lajos** ny. egyetemi docens (SZTE TTK Analízis Tanszék) részére
- Javaslat címzetes egyetemi tanári cím adományozására **dr. Szabados László** tudományos tanácsadó (MTA KTM Csillagászati Kutatóintézete, Budapest) részére
Előterjesztő: *prof. dr. Mezősi Gábor* dékán
- Javaslat címzetes egyetemi tanári cím adományozására **dr. Szendrei János** ny. főiskolai tanár (JGYTF Matematika Tanszék) részére – a JGYTFK-val közös felterjesztés
Előterjesztők: *prof. dr. Mezősi Gábor* dékán és *prof. dr. Galambos Gábor* főigazgató

VII. Címzetes egyetemi docensi cím adományozása**Állam és Jogtudományi Kar**

- Javaslat címzetes egyetemi docensi cím adományozására **dr. Czene Klára** elnök (Csongrád Megyei Bíróság) részére
- Javaslat címzetes egyetemi docensi cím adományozására **dr. Fedor Attila** ny. elnök (Országos Bírói Tanács) részére
- Javaslat címzetes egyetemi docensi cím adományozására **dr. Gaál Sándor** bíró (Csongrád Megyei Bíróság) részére
- Javaslat címzetes egyetemi docensi cím adományozására **dr. Kereszty Béla** ny. osztályvezető ügyész (Legfőbb Ügyészség) részére
- Javaslat címzetes egyetemi docensi cím adományozására **Klonkai László** igazgató (KSH Csongrád Megyei Igazgatósága) részére
- Javaslat címzetes egyetemi docensi cím adományozására **dr. Lacsán István** főügyész-helyettes (Szeged Fellebbviteli Főügyészség) részére
- Javaslat címzetes egyetemi docensi cím adományozására **dr. Tóth Tihamér** elnök, (Gazdasági Versenyhivatal, Versenytanács) részére
dr. Vida Mihály ügyész (Csongrád Megyei Ügyészség) részére
Előterjesztő: *dr. Szabó Imre* dékán

Általános Orvostudományi Kar

- Javaslat címzetes egyetemi docensi cím adományozására **dr. Czirják Attila** szoftverfejlesztő (Siemens PSE Kft., Szeged) részére
- Javaslat címzetes egyetemi docensi cím adományozására **dr. Gehér László** ny. egyetemi adjunktus (TTK Geometria Tanszék) részére
- Javaslat címzetes egyetemi docensi cím adományozására **dr. Havass Zoltán** vezető vegyész (Erzsébet Kórház Rendelőintézet, Központi Laboratóriumi Osztály, Hódmezővásárhely) részére
- Javaslat címzetes egyetemi docensi cím adományozására **dr. Szanyi János** hivatalvezető (Magyar Geológiai Szolgálat Dél-alföldi Területi Hivatala) részére
- Javaslat címzetes egyetemi docensi cím adományozására **dr. Tímár Judit** tudományos főmunkatárs (MTA Regionális Kutatások Központja, Békéscsaba) részére
Előterjesztő: *prof. dr. Mezősi Gábor* dékán

VIII. Címzetes főiskolai docensi cím adományozása**Állam és Jogtudományi Kar**

- Javaslat címzetes főiskolai docensi cím adományozására **dr. Dabis Erzsébet** megyei tanácselnök (Csongrád Megyei Bíróság) részére
- Javaslat címzetes főiskolai docensi cím adományozására **dr. Juhász Károly** általános igazgatóhelyettes (Csongrád Megyei Munkaügyi Központ) részére
- Javaslat címzetes főiskolai docensi cím adományozására **Máté Levente** ny. nyugdíjbiztosítási szakértő részére
- Javaslat címzetes főiskolai docensi cím adományozására **Molnárné dr. Balogh Márta** igazgatóhelyettes (Fővárosi és Pest Megyei Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság) részére
- Javaslat címzetes főiskolai docensi cím adományozására **dr. Tóth Ferenc** tudományos tanácsadó (Foglalkoztatási Hivatal) részére
Előterjesztő: *dr. Szabó Imre* dékán

Szegedi Élelmiszeripari Főiskolai Kar

- Javaslat címzetes főiskolai docensi cím adományozására **dr. Lamper László** István ügyvezető (Siha-Trans Kft., Szeged) részére
Előterjesztő: *prof. dr. Fenyvessy József* főigazgató

IX. Magister emeritus cím adományozása**Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar**

- Javaslat magister emeritus cím adományozására **Rozgonyiné dr. Molnár Emma** ny. főiskolai tanár (JGYTF Magyar Nyelvi Tanszék) részére
Előterjesztő: *prof. dr. Galambos Gábor* főigazgató

X. Senator Honoris Causa kitüntető cím adományozása

- Javaslat Senator Honoris Causa kitüntető cím adományozására **Steven G. Kaali**, az Albert Einstein Collage of Medicine professzor részére
Előterjesztő: *prof. dr. Benedek György* dékán

2. Előterjesztés Fogorvostudományi Kar létesítésére a Szegedi Tudományegyetemen

- Előterjesztő: *prof. dr. Szabó Gábor* rektor
prof. dr. Benedek György dékán
prof. dr. Fazekas András szak- és tanszékvezető egyetemi tanár

3. Javaslat a Szegedi Tudományegyetem Zeneművészeti Szakközépiskola Alapító okiratának módosítására, névváltoztatására

- Előterjesztő: *dr. Pukánszky Béla* rektorhelyettes

4. Előterjesztés a 2005/2006. tanév időbeosztásra

- Előterjesztő: *dr. Pukánszky Béla* rektorhelyettes

5. A Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar és Természettudományi Kar közös előterjesztése az Orvosi Fizika és Biofizikai Tanszék létesítésére a Szegedi Tudományegyetemen

- Előterjesztő: *prof. dr. Benedek György* dékán
prof. dr. Mezősi Gábor dékán

XVI. évfolyam 5. szám

- 6. Előterjesztés a Jogtörténeti Tanszék kéttéválásáról a Szegedi Tudományegyetem Állam és Jogtudományi Karán**
Előterjesztő: *dr. Szabó Imre* dékán
- 7. Javaslat az Öthalmi Kollégium felújításáról**
Előterjesztő: *dr. Tráser Ferenc* főigazgató
- 8. Előterjesztés a Szegedi Tudományegyetem tulajdonszerzésére a PROVIT Kft.-ben**
Előterjesztő: *prof. dr. Rácz Béla* rektorhelyettes
- 9. Előterjesztés a Tanulmányi és Informatikai Központ névviselésére**
Előterjesztő: *prof. dr. Szabó Gábor* rektor
- 10. Javaslat a Szegedi Tudományegyetem Munkavédelmi Szabályzatának elfogadására**
Előterjesztő: *dr. Merényi Mária* főtitkár
- 11. Aktuális bejelentések**
Előterjesztők: Egyetemi Tanács tagjai
Rektori Tanács tagjai
- 12. Kérdések, válaszok**
Előterjesztők: Egyetemi Tanács tagjai
Rektori Tanács tagjai

* * * * *

Az ET április 25.-i döntései

A Szegedi Tudományegyetem Tanácsa 2005. április 25.-i ülésén a következő döntéseket hozta:

A tanácsülés elfogadta a stratégiai tervekben hosszú ideje szereplő Fogorvostudományi Kar létesítésére vonatkozó előterjesztést. A karalapítási kérelem benyújtása és a megfelelő szakmai szervezetek jóváhagyása után az új kar létrehozása a Kormány hatásköre.

Döntött az Egyetemi Tanács arról, hogy a Tanulmányi és Információs Központ József Attila, a SZTE Zeneművészeti Szakközépiskolája pedig Vántus István nevét viselje.

Az egyetemi integráció jegyében született példaértékű döntés arról, hogy az Általános Orvostudományi Kar és a Természettudományi Kar közös Orvosi Fizika és Biofizikai Tanszéket létesít. A tanszék alapítása az Egyetemi Tanács hatásköre.

Határozatot hozott a testület az Állam- és Jogtudományi Kar Jogtörténeti Tanszékének kéttéválásáról Magyar Jogtörténeti és Európai Jogtörténeti Tanszékekre.

Döntöttek a tanácsstagok arról, hogy a SZTE tulajdont szerez a PROVIT Kft.-ben. Ezzel létrejöhet az első egyetemi spin-off cég az egyetemi szellemi tulajdon hasznosítására.

A hétfői tanácsülésen számos személyi döntés is született

*Az ET személyi döntései***I. Egyetemi tanári kinevezés***Állam- és Jogtudományi Kar:*

dr. Badó Attila intézetvezető egyetemi docens egyetemi tanári kinevezését az Összehasonlító Jogi Intézetbe

dr. Homoki-Nagy Mária egyetemi docens egyetemi tanári kinevezését a Jogtörténeti Tanszékre

Általános Orvostudományi Kar

dr. Barzó Pál egyetemi docens egyetemi tanári kinevezését az Idegsebészeti Klinikára

dr. Bender Tamás további jogviszonyban alkalmazott egyetemi docens további jogviszonyban alkalmazott egyetemi tanári kinevezését az Ortopédiai Klinika Központi Fizioterápiás Részleg és Oktatási Csoportba

dr. Ferdinándy Péter egyetemi docens egyetemi tanári kinevezését a Biokémiai Intézetbe

dr. Jancsó Gáborné dr. Katona Márta egyetemi docens egyetemi tanári kinevezését a Gyermekgyógyászati Klinikára

dr. Rakonczay Zoltán tanszékvezető egyetemi docens egyetemi tanári kinevezését az Orális Biológia Tanszékre

dr. Rudas László egyetemi docens egyetemi tanári kinevezését az Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézetbe

Bölcsészettudományi Kar

dr. Penke Botondné dr. Jancski Olga egyetemi docens egyetemi tanári kinevezését a Francia Nyelvi és Irodalmi Tanszékre

dr. Pukánszky Béla tanszékvezető egyetemi docens egyetemi tanári kinevezését a Neveléstudományi Tanszékre

dr. Szőnyi György Endre intézetvezető egyetemi docens egyetemi tanári kinevezését az Angol Tanszékre

Gyógyszerésztudományi Kar

dr. Báthori Mária egyetemi docens egyetemi tanári kinevezését a Farmakognóziái Intézetbe

Természettudományi Kar

dr. Kuba Attila tanszékvezető egyetemi docens egyetemi tanári kinevezését a Képfeldolgozás és Számítógépes Grafika Tanszékre

XVI. évfolyam 5. szám

dr. Péter Antal egyetemi docens egyetemi tanári kinevezését a Szervetlen és Analitikai Kémiai Tanszékre

II. Főiskolai tanári kinevezés

Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar

dr. Farkas Olga főiskolai docens főiskolai tanári kinevezését a Neveléstudományi Tanszékre

dr. Szabó Mihály tudományos munkatárs főiskolai tanári kinevezését a Neveléstudományi Tanszékre

dr. Farkas Zsuzsa főiskolai docens főiskolai tanári kinevezését a Fizika Tanszékre

dr. Maczelka Noémi tanszékvezető főiskolai docens főiskolai tanári kinevezését az Ének-zene Tanszékre

Mezőgazdasági Főiskolai Kar

dr. Bodnár Károly tanszékvezető főiskolai docens főiskolai tanári kinevezését a Vállalatgazdaságtani Tanszékre

Szegedi Élelmiszeripari Főiskolai Kar

Nagy Elemérné dr. tanszékvezető egyetemi docens főiskolai tanári kinevezését a Műszaki és Informatika Tanszékre

Zeneművészeti Főiskolai Kar

dr. Csanádi László főiskolai docens főiskolai tanári kinevezését a Zongora Tanszék

III. Tanszékvezetői megbízás

Szegedi Élelmiszeripari Főiskolai Kar

dr. Véha Antal egyetemi docens tanszékvezetői megbízását az Élelmiszertechnológia és Környezetgazdálkodási Tanszékre

Természettudományi Kar

dr. Krisztin Tibor egyetemi tanár tanszékvezetői megbízását az Alkalmazott és Numerikus Matematika Tanszékre

IV. Tanszékvezetői megbízás meghosszabbítása*Állam- és Jogtudományi Kar*

dr. Katona Tamás tanszékvezető egyetemi tanár tanszékvezetői megbízásának meghosszabbítása a Statisztikai és Demográfiai Tanszékre

dr. Martonyi János tanszékvezető egyetemi tanár tanszékvezetői megbízásának meghosszabbítása a Nemzetközi Magánjogi Tanszékre

dr. Paczolay Péter tanszékvezető egyetemi tanár tanszékvezetői megbízásának meghosszabbítása a Politológiai Tanszékre

V. Egyetemi magántanári cím adományozása*Általános Orvostudományi Kar*

egyetemi magántanári cím adományozását **dr. Fülöp Vilmos** főorvos (Országos Gyógyintézeti Központ Szülészeti és Nőgyógyászati Osztály, Budapest) részére

egyetemi magántanári cím adományozását **dr. Török Miklós** főorvos, egyetemi docens (Országos Gyógyintézeti Központ Szülészeti és Nőgyógyászati Osztály, Budapest) részére

Természettudományi Kar

egyetemi magántanári cím adományozását **dr. Varró Sándor** tudományos tanácsadó (MTA Szilárdtestfizikai és Optikai Kutatóintézete, Budapest) részére

VI. Címzetes egyetemi tanári cím adományozása*Állam- és Jogtudományi Kar*

címzetes egyetemi tanári cím adományozását **dr. Tóthné dr. Fábián Eszter** egyetemi docens (ÁJTK Polgári Jogi és Polgári Eljárásjogi Tanszék) részére

Általános Orvostudományi Kar

címzetes egyetemi tanári cím adományozását **dr. Pávó Imre** kutatási igazgatóhelyettes (Regionális Orvosi Kutatóközpont Eli Lilly & Company, Bécs) részére

Természettudományi Kar

címzetes egyetemi tanári cím adományozását **dr. Bodrogek György** ny. egyetemi docens (SZTE TTK Növénytani Tanszék) részére

címzetes egyetemi tanári cím adományozását **dr. Márki László** tudományos tanácsadó (MTA Rényi Alfréd Matematikai Kutatóintézete, Budapest) részére

XVI. évfolyam 5. szám

címzetes egyetemi tanári cím adományozását **dr. Pintér Lajos** ny. egyetemi docens (SZTE TTK Analízis Tanszék) részére

címzetes egyetemi tanári cím adományozását **dr. Szabados László** tudományos tanácsadó (MTA KTM Csillagászati Kutatóintézete, Budapest) részére

címzetes egyetemi tanári cím adományozását **dr. Szendrei János** ny. főiskolai tanár (JGYTFK Matematika Tanszék) részére

VII. Címzetes egyetemi docensi cím adományozása*Állam- és Jogtudományi Kar*

címzetes egyetemi docensi cím adományozását **dr. Czene Klára** elnök (Csongrád Megyei Bíróság) részére

címzetes egyetemi docensi cím adományozását **dr. Fedor Attila** ny. elnök (Országos Bírói Tanács) részére

címzetes egyetemi docensi cím adományozását **dr. Gaál Sándor** bíró (Csongrád Megyei Bíróság) részére

címzetes egyetemi docensi cím adományozását **dr. Kereszty Béla** ny. osztályvezető ügyész (Legfőbb Ügyészség) részére

címzetes egyetemi docensi cím adományozását **Klonkai László** igazgató (Központi Statisztikai Hivatal Csongrád Megyei Igazgatósága) részére

címzetes egyetemi docensi cím adományozását **dr. Lacsán István** főügyész-helyettes (Szegedi Fellebbviteli Főügyészség) részére

címzetes egyetemi docensi cím adományozását **dr. Tóth Tihamér** elnök, (Gazdasági Versenyhivatal, Versenytanács) részére

címzetes egyetemi docensi cím adományozását **dr. Vida Mihály** ügyész (Csongrád Megyei Ügyészség) részére

Általános Orvostudományi Kar

címzetes egyetemi docensi cím adományozását **dr. Balogh Sándor** főigazgató (Országos Alapellátási Intézet) részére

Természettudományi Kar

címzetes egyetemi docensi cím adományozását **dr. Czirják Attila** szoftverfejlesztő (Siemens PSE Kft., Szeged) részére

címzetes egyetemi docensi cím adományozását **dr. Gehér László** ny. egyetemi adjunktus (TTK Geometria Tanszék) részére

címzetes egyetemi docensi cím adományozását **dr. Havass Zoltán** vezető fővegyész (Erzsébet Kórház Rendelőintézet, Központi Laboratóriumi Osztály, Hódmezővásárhely) részére

címzetes egyetemi docensi cím adományozását **dr. Szanyi János** hivatalvezető (Magyar Geológiai Szolgálat Dél-alföldi Területi Hivatala) részére

címzetes egyetemi docensi cím adományozását **dr. Tímár Judit** tudományos főmunkatárs (MTA Regionális Kutatások Központja, Békéscsaba) részére

VIII. Címzetes főiskolai docensi cím adományozása

Állam- és Jogtudományi Kar

címzetes főiskolai docensi cím adományozását **dr. Dabis Erzsébet** megyei tanácselnök (Csongrád Megyei Bíróság) részére

címzetes főiskolai docensi cím adományozását **dr. Juhász Károly** általános igazgatóhelyettes (Csongrád Megyei Munkaügyi Központ) részére

címzetes főiskolai docensi cím adományozását **Máté Levente** ny. nyugdíjbiztosítási szakértő részére

címzetes főiskolai docensi cím adományozását **Molnárné dr. Balogh Márta** igazgatóhelyettes (Fővárosi és Pest Megyei Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság) részére

címzetes főiskolai docensi cím adományozását **dr. Tóth Ferenc** tudományos tanácsadó (Foglalkoztatási Hivatal) részére

Szegedi Élelmiszeripari Főiskolai Kar

címzetes főiskolai docensi cím adományozását **dr. Lamper László István** ügyvezető (Siha-Trans Kft., Szeged) részére

IX. Magister Emeritus cím adományozása

Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar

magister emeritus cím adományozását **Rozgonyiné dr. Molnár Emma** ny. főiskolai tanár (JGYTFK Magyar Nyelvi Tanszék) részére

X. Senator Honoris Causa kitüntetető cím adományozása

Senator Honoris Causa kitüntetető cím adományozását **Steven G. Kaali**, az Albert Einstein Collage of Medicine professzor részére

* * * * *

XVI. évfolyam 5. szám

**Jelentősen megnőtt a külföldiek érdeklődése az ÁOK iránt
— mondja prof. dr. Benedek György dékán**

Professzor úr, fõlvételi idõszakot élünk, ha az idén elõször, nem is az egyetemek-fõiskolák fõlvételiztetnek. Megítélése szerint mennyiben befolyásolja a hallgatói érdeklõdést az érettségi vizsga körül kialakult feszültség?

Úgy vélem, nem befolyásolja. Az orvoskarra bekerülést alapvetõen a fizika-kémia vizsga határozza meg, ezeknek a stabilitása, hihetõsége nem tehetõ kérdésessé, nem kérdõjelezhetõ meg. Természetesen mi magunk is kíváncsian várjuk azt, milyen lesz az összefüggés az új rendszerû felvételi és az egyetemen elért eredmények között. Ez inkább egy kutatói érdeklõdés, hiszen értelmes gyerekek jönnek hozzánk, akiket 6 év alatt meg lehet tanítani az orvosi mesterségre. Mondhatni elvileg függetlenül attól, hogy 2,7 vagy 2,8 a tanulmányi eredményük.

Azt azonban hozzátehetjük talán, hogy ez a megbizonyosodás az egyetemi eredményekrõl, legkorábban az elsõ tanév végén esedékes...

Magam kezdeményeztem és az orvoskari dékánok hajlamosak rá, hogy egy visszajelzési rendszert hozzunk létre, amiben összehasonlítjuk a különbözõ gimnáziumokból érkezett hallgatók egyetemi teljesítményét, a felvételi pontszámával. Ez lehetõvé tenné, hogy utólag egy visszajelzési iskolai pontrendszert vezessünk be. Fontos hangsúlyozni: ez nem a gyerekek eredménye, hanem a felvétel és az egyetemi eredmény közötti korrelációt fogja mutatni.

Ez érdekes kezdeményezés. Hajlanak erre az ország más orvosegyetemei is?

Igen. Közös adatbankot kívánunk létrehozni, amelyet felhasználnánk a következõkben.

Innen egyetlen lépésnek tûnik a hazai vagy más országbeli középiskolák egyfajta rangsora.

Ez egy speciális rangsora lehetne a középiskoláknak, amelynek eredményét magam is kíváncsian várom.

Elmúlt a „debreceni vihar” amelyet az ottani orvoskaron járt norvég tv okozott, a boncteremben. Tanulnak-e Szegeden norvég hallgatók és járt-e itt az ottani televízió?

A szegedi orvoskaron 46 norvég hallgató tanul, zömükben szorgalmasan tanuló, jó eredményt elérõ hallgatók, nagyon ritka körükben az érdektelenség vagy a kudarc a tanulmányi munkában. Norvég televízió nem járt a Karon, bár ígérték, de nem jelentek meg.

Újsághírben olvashattuk: az oktatási miniszter jelentést kért az anatómiai intézetek illetõleg a bonctermekek állapotáról, az orvosegyetemeken.

Igen, tõlem is kért jelentést a miniszter. Természetesen nem tudunk azzal dicsekedni, hogy nagyon modern, frissen készült bonctermekek állnak rendelkezésre, de mind a holttestek tárolása, mind a bonctermekek állaga, a hallgatók gyakorlatozása teljes mértékben törvényes, szabályos keretek között folyik. Megjegyezném, hogy az egész történet egyfajta tv-szenzáció hajszolását mutatta. A média részérõl ez manapság megszokott. Más kérdés, hogy egy orvostanhallgató anatómia tanulmánya, a boncolás, egy átlag ember számára annyira szenzitív esemény, erre az emberek annyira érzékenyek, amit mindenképpen figyelembe kell venni. Egy átlagos anatómia gyakorlatból is lehetséges újság fõcímet produkálni, fõmûsorba kerülhetnek képei a tv-ben, mert átlag embert elborzaszt a tudat: embertársunk holttestén tanul egy orvos. Azzal együtt kelthet ez az esemény döbbenetet, hogy mindenki tisztában van vele: ez hozzátartozik a leendõ orvos szakmájához, amivel lehetséges, így megszerzett tudásával a késõbbieken életet menthet. Talán éppen a mostani szõrnyûködõt...

Az elmúlt napokban-hetekben az egészségügy ismét a nagypolitika homlokterébe került, hiszen a miniszterelnök, a szaktárca vezetője, egy több pontból álló reformcsomagot terjesztett elő. Várhatóan érinti-e ez, az orvosegyetemeket?

Egy szóval válaszolva: igen. Reform elképzelései eddig minden kormánynak voltak. De fontos megjegyzésnek tartom: reformot nem lehetséges pénzbefektetés nélkül létrehozni. Most viszont úgy tűnik, ezt a szempontot figyelembe veszik, mert meglehetősen nagy pénzt kívánnak arra biztosítani, ami elengedhetetlen a magyar egészségügy strukturális és szervezeti alapjainak megváltoztatásához. A szegedi orvosegyetemnek nagyvonalú tervei vannak, hogy milyen épület, infrastrukturális és szervezeti átalakítással tudnánk ehhez a reformtervhez csatlakozni. Véleményünk szerint, s ezt úgy tűnik a kormány is támogatja, ebben a régióban az egészség-ipar egy olyan húzóágazat lehetne, ami részben a foglalkoztatást javítaná, részben a délföldi régió fejlődését segíthetné. Ennek alapja lehetne az a fejlett klinikai-elméleti bázis, ami akár a Kárpátokig terjedő Euró-régióban megteremtene a szegedi orvosegyetem vezető szerepét.

Ez a határokon túlnyúló terveket sejtet.

Pontosan. És ezek nem csak elképzelések, hanem a maga valóságában realitás. A szegedi orvosegyetemre délvidéki, romániai, bánáti, sőt Horvátország-béli betegek is érkeznek, és nem kis számban. Elsősorban a magas szaktudást képviselő, illetve bizonyos sebészeti ágakban jelentkeznek a határon túli betegek, és ezt kell szervezetté tenni. Ismereteink szerint, az Európai Unió is hajlik a szegedi orvosegyetem vezető szerepének elfogadására régióinkban.

Korábbi beszélgetéseinkben is hangsúlyozta Dékán úr, több szempontból is milyen nagy jelentőségű az itt tanuló külföldi diákok száma, jelenléte a szegedi orvosegyetemen. Mi a helyzet a mostani felvételi időszakban?

Öröndetes hírek vannak, mert a jelentkezők száma már is meghaladja a felvételi létszámunkat, ami mintegy háromszorosa annak, ami az eddigi években ilyenkor volt. Öröndetesen sok német hallgató érdeklődik, a közeli napokban egy autóbusznyi német szülő és gyerek volt itt, akik megnézték egyetemünket, mert szeptembertől szeretnének itt tanulni. De az angol nyelvű oktatásban is megjelentek a kínai, thaiföldi, malajziai, mauritiusi diákok, ami Karunk folyamatosan növekvő hírnevét igazolja. Hazánk Európa Uniós belépésével a magyar diploma értéke is megerősödött, ami öröndetes anyagilag is persze, de főként a presztízsünk szempontjából.

Ez az érdeklődés megfelel a korábbi éveknek?

Nem. Jelentősen megnövekedett.

* * * * *

Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar Kari Tanácsi Értesítő

Napirendi pontok

A Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karának Tanácsa 2005. április 26.-án tartott ülésén az alábbi napirendi pontok kerültek megvitatásra:

1. Az Általános Orvostudományi Kar közép és hosszú távú oktatási és kutatási genomikai programja vázlatának megvitatása

Az előterjesztést *prof. dr. Raskó István* és *prof. dr. Szabó János* ismertették.

XVI. évfolyam 5. szám**2. A tanulmányi értekezletek tapasztalatainak megvitatása**

Az előterjesztést *prof. dr. Túri Sándor* és *prof. dr. Szabó Gyula* ismertették.

3. Tájékoztató a Tudományos Diákköri Tanács tevékenységéről, a Tudományos Diákköri Mozgalom ötéves munkájáról

Az előterjesztést *prof. dr. Mihály András* ismertette.

4. Javaslat a Kar Médiaszabályzatára

Az előterjesztést *prof. dr. Mikó Tivadar* távollétében *prof. dr. Benedek György* ismertette.

5. Határozati javaslat Ph.D Szabályzat kari eljárási rendelkezéseire

Az előterjesztést *prof. dr. Benedek György* ismertette.

6. Személyi kérdések**6.1 Egyetemi docensi javaslatok véleményezése**

Az előterjesztést *prof. dr. Benedek György* ismertette.

6.2 Javaslat mestertanári cím odaítélésére

Az előterjesztést *prof. dr. Benedek György* ismertette.

7. Javaslat Fogorvostudományi Kar alakítására (a teljes anyag a Dékáni Hivatalban megtekinthető)

Az előterjesztést *prof. dr. Fazekas András* szakvezető ismertette.

8. Javaslat fogorvosi rendelők akkreditálására

Az előterjesztést *prof. dr. Fazekas András* szakvezető ismertette.

9. Javaslat predoktori ösztöndíjak meghosszabbítására, odaítélésére

Az előterjesztést *prof. dr. Telegdy Gyula* ismertette.

10. Az állatház működésével kapcsolatos kérdések megvitatása

Az előterjesztést *prof. dr. Jancsó Gábor* és *prof. dr. Boros Mihály* ismertették.

11. Tájékoztatások, bejelentések

Az előterjesztést *prof. dr. Benedek György* ismertette.

Határozatok**34/2005. sz. Kari Tanács határozat**

A Kari Tanács egyhangú szavazással elfogadja az Általános Orvostudományi Kar közép és hosszú távú oktatási és kutatási genomika programja vázlatát, és felhatalmazza a Kar Dékánját a meghatározottak bevezetésére, a programból adódó teendők valóra váltására.

35/2005. sz. Kari Tanács határozat

A Kar Tanácsa a tanulmányi értekezletek tapasztalatairól szóló elemzést egyhangú szavazással elfogadja.

36/2005. sz. Kari Tanács határozat

A Kar Tanácsa egyhangú szavazással elfogadja a tudományos diákkörök öt éves munkásságáról szóló beszámolót, az OTDK szegedi eredményeiről elhangzott tájékoztatót. A testület jegyzőkönyvben fejezi ki köszönetét *dr. Mihály András* professzornak és munkatársainak az OTDK rendezésében

nyújtott teljesítményéért. A Kari Tanács felkéri a TDK Tanácsot új TDK Szabályzat illetve Demonstrátori Szabályzat előkészítésére, megalkotására.

37/2005. sz. Kari Tanács határozat

A Kar Tanácsa egyhangú szavazással elfogadja a Médiabizottság javaslatát és felhatalmazza az ad hoc bizottságot annak szabályzattá alakítására.

38/2005. sz. Kari Tanács határozat

A Kar Tanácsa egyhangú szavazással elfogadja a PhD Szabályzat kari eljárási rendjének kiegészítésére vonatkozó javaslatot.

39/2005. sz. Kari Tanács határozat

A Kar Tanácsa 33 leadott szavazattal véleményt nyilvánított a docensi pályázatokról. Két szavazat érvénytelen volt, a Testület *dr. Csejteiné dr. Juhász Anikó* egyetemi adjunktust 31 igen; *dr. Demeter Éva* vezető nyelvtanárt 31 igen; *dr. Molnár G. Béla* egyetemi adjunktust 30 igen, 1 nem; *dr. Németh Gábor* egyetemi adjunktust 30 igen, 1 nem; *dr. Papp András* egyetemi adjunktust 29 igen, 2 nem szavazattal támogatja az Egyetemi Tanács irányában, egyetemi docensi kinevezésre. Felhatalmazza a Kar Dékánját az előterjesztés megtételére.

40/2005. sz. Kari Tanács határozat

A Kar Tanácsa titkos szavazással *dr. Bari Ferenc* egyetemi tanárt 31 igen szavazattal, *dr. Kaszaki József* egyetemi adjunktust 30 igen, 1 nem szavazattal, *dr. Mihály András* egyetemi tanárt 30 igen, 1 tartózkodó állásfoglalással, túlnyomó szótöbbséggel támogatja TDK mestertanári címre. Felhatalmazza a Kar vezetését az előterjesztés megtételére az OTDK Tanácsa, illetve az Oktatási Minisztérium felé.

41/2005. sz. Kari Tanács határozat

A Kar Tanácsa, megerősítve 2004. decemberi előzetes állásfoglalását, elfogadja a Fogorvostudományi Szak előterjesztett előakkreditációs kérelmét, támogatja a Fogorvostudományi Szak karosodási szándékát az Oktatási Minisztérium felé.

42/2005. sz. Kari Tanács határozat

A Kar Tanácsa egyhangú szavazással támogatja az előterjesztett FOGÁSZATI RENDELŐ 6762 Sándorfalva, Szabadság tér 4/A. (képviselő *dr. Segesváry Krisztina*) és *dr. Sivók Balázs* 6725 Szeged, Dobó u. 41. (képviselő *dr. Sivók Balázs*) rendelők részleges szakképzési akkreditációját.

43/2005. sz. Kari Tanács határozat

A Kar Tanácsa egyhangú szavazással támogatja 2005. szeptember 30-ig *Gyémánt Nóra*, *dr. Letoha Tamás*, *Pádár Petra* és *Spengler Gabriella* hat hónapos predoktori ösztöndíjának meghosszabbítását

* * * * *

**Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar
Kari Tanácsi Értesítő**

Napirendi pontok

A Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karának Tanácsa 2005. május 3.-án tartott ülésén az alábbi napirendi pontok kerültek megvitatásra:

XVI. évfolyam 5. szám

1. Az SZTE ÁOK és a Klinikai Központ 2005. évi költségvetésének előterjesztése

Az előterjesztést *Resch József* gazdasági igazgató ismertette

2. Javaslat az általános orvostudományi tanterve, vizsgarendje, tanulmányi és vizsgaszabályzata átmeneti módosítására

Az előterjesztést *prof. dr. Túri Sándor* dékánhelyettes és *prof. dr. Varga Tibor* Tanulmányi és Kreditátviteli Bizottság elnök ismertették

3. Javaslat kurzusfelvételekre az Általános Orvostudományi Karon

Az előterjesztést *prof. dr. Varga Tibor* Tanulmányi és Kreditátviteli Bizottság elnök ismertette

4. Tájékoztatók, bejelentések

Az előterjesztést *prof. dr. Benedek György* dékán ismertette.

Határozatok**44/2005. sz. Kari Tanács határozat**

A Kar Tanácsa 29 igen, 1 tartózkodó szavazattal, túlnyomó szótöbbséggel elfogadja a 2005. évi költségvetést.

45/2005. sz. Kari Tanács határozat

A Kar Tanácsa felkéri a kreditrendszerben már érintett oktatási-szervezeti egységvezetőket, hogy a hatályos jogszabályoknak megfelelően jelezzék állásfoglalásukat a Kar dékánja felé a további, vizsgakurzusként bejegyzett tárgyak vonatkozásában, s a döntés kerüljön kifüggesztésre a Dékáni Hivatalban.

46/2005. sz. Kari Tanács határozat

A Kar Tanácsa egyhangú szavazással elfogadja, hogy a „Egészségügyi matematika és statisztikai modellezés” c. kurzus a preklinikumon kívül, az alapozó modulban is meghirdetésre kerüljön. A testület hozzájárul, hogy a Molekuláris Medicina Oktató- és Kutatólaboratórium által heti 2 órában meghirdetésre kerüljön az I. félévben a Molekuláris neurobiológia. A Kar Tanácsa engedélyezi, hogy a Sebészeti Műtéttani Intézet által felajánlott kurzusok a 2005/2006. tanévtől az angol képzésben is meghirdetésre kerülhessenek. Az Orvosi Vegytani Intézet szabadon választható kurzusai heti 2 óra elmélettel, gyakorlati jegy (5) vizsgaformával, 2 kreditponttal hirdetheti négy javasolt kurzusát (L. Pasteur és Szent-Györgyi Albert élete és kora; Biopolimerek szintézisének lehetőségei; Az Alzheimer-kór és sejtélettani alapjai; Nukleinsavak szintézise és alkalmazásai). A Magatartástudomány és Orvosi Pszichológiai Oktatási Csoport a következő tanévtől, II. félévben, gyakorlati jegy (3) vizsgaformával, heti 2 gyakorlattal, 2 kreditponttal hirdetheti meg „Kommunikáció a haldoklóval”, az alapozó, preklinikai és klinikai modulban az I. félévben gyakorlati jegy (5) vizsgaformában, heti 2 előadással, 2 kreditponttal hirdetheti meg „A káros szenvedélyek magatartástudományi alapjai”, ugyanilyen értékeléssel a II. félévben a „Mentálhigiénés magatartástudomány” kurzust. Az Ortopédiai Klinikán a 2005/2006. tanévtől a Fizioterápia alternatív kollégium *prof. dr. Bender Tamás* neve alatt kerül meghirdetésre. A klinikai modulban még régi rendszerben meghirdetendő alternatív kollégiumok egy következő Kari Tanács ülésen kerülnek megerősítésre, a feltételek megvizsgálását követően. A Kar Tanácsa tudomásul veszi, miszerint az Anatómiai, Szövet- és Fejlődéstani Intézet visszavonja korábbi Kari Tanácson meghirdetett kezdeményezését, figyelemmel a Fogorvostudományi Szak oktatásában végrehajtandó reformra.

* * * * *

Kevés a szűrés, sok a korai halál

Miközben sok nyugati országban javultak a rákhalálozási mutatók, Magyarországon romlott a helyzet – hangzott el április utolsó napján, a Szegedi Akadémiai Bizottságon rendezett onkológiai konferencián.

A szegedi kongresszus bevezetőjében Telegdy Gyula akadémikus, a rendezvényt szervező helyi akadémiai bizottság elnöke nemzetközi tendenciákat említve kiemelte: Magyarországon évente 136 ezer ember hal meg, közülük mintegy 34 ezer ember daganatos megbetegedés következtében. A rák a halálokok negyedéért tehető felelőssé, így a feketelistán második helyen áll a szív és érrendszeri betegségek után. Az akadémikus ugyanakkor utalt arra, hogy a statisztikák némileg torzítanak, mert az öregség miatt elhunytak száma befolyásolja a kimutatásokat. Elmondása szerint a korcsoport szerint tisztított adatokból az világlik ki: a fiatalabb korosztályokban arányaiban daganatos betegségek okozzák a legtöbb halált.

A Telegdy Gyula által idézett adatok szerint 2003-ban 83 ezer daganatos megbetegedésre derült fény. Évtizedekre visszatekintve – a gyomorrákot leszámítva – csaknem minden mutató romlott. A professzor különösen aggasztónak nevezte, hogy azon szájüregi daganatok többszöröződtek meg, amelyek a laikusok számára is könnyen észlelhetők, ráadásul szinte bármely orvossal való találkozással kezdődik, hogy a doktor belenéz a páciense szájába. A legnagyobb kockázatonövelő tényező a dohányzás és az alkoholizmus kombinációja, amihez a szájhygiéné és a betegségek elhanyagolása társul.

Kásler Miklós, az Országos Onkológiai Intézet főigazgató főorvosa értekezését azzal a megállapítással kezdte: a magyar népesség egészségügyi állapota lesújtó. Tartós az egészségromlás, kiemelkedően magas a korai halálozás, a férfiak várható élettartama Európában a legrövidebb, kedvezőtlenek az életkilátások és a teljesítőképesség. A rokkantsági okok között 15 százalékkal a harmadik helyen állnak a daganatos betegségek, s ijesztően dinamikus a növekedés fiatal korban. Kásler Miklós utalt rá, hogy az eltérő módszerek és megközelítési módok miatt nehéz az adatokat nemzetközi összehasonlításban értékelni, ám az ország csaknem minden tekintetben a világranglisták élén szerepel, ami jórészt az utóbbi évtizedek változásainak következménye.

A főigazgató elmondta: a hetvenes évek közepéig a magyar és az európai mortalitás párhuzamosan haladt és abszolút számokban is nagyjából megegyezett egymással. Nyugaton ekkor stagnálni, majd lassan csökkenni kezdett a megbetegedések aránya, mindeközben Magyarországon – pontosan máig sem ismert okok miatt – meredeken emelkedett. A kilencvenes évek elején az emelkedés dinamikája csökkent, majd 1999-től kezdve a mortalitás stagnál, illetve alig kimutatható mértékben, de csökken. Az okok elemzésekor Kásler Miklós első helyre az életmódot helyezte, majd a környezeti tényezőket, a szűrés hiányát, a kései felismerést, az elhanyagolódást, a népesség öregedését, valamint lelki tényezőket is említett.

A népegészségügyi szűrővizsgálatokról szólva Kásler Miklós kiemelte: nem az onkoterápiától, hanem a primer és szekunder prevenció fejlesztésétől várható a döntő változás. A megelőzés legfontosabb és leghatásosabb lépése, hogy ki kell iktatni azokat a tényezőket – például dohányzás –, amelyek nagy szerepet játszanak a kóros folyamatok elindulásában. A szekunder megelőzés legfontosabb része, hogy még tünet és panaszmentes stádiumban kellene diagnózishoz jutni, s elkezdni a gyógykezelést, mert ekkor még magas – lenne – a gyógyulási arány és jó a kezelhetőség.

A szűrés nem valósítható meg minden esetben és minden betegségtípusnál. A főigazgató hangsúlyozta: azokra a mortalitási listákat vezető betegségekre kell populációs szűrés, ahol megfelelően specifikus és szenzitív módszerek állnak rendelkezésre, a vizsgálat költséghatékonyan elvégezhető és nem kellemetlen vagy fájdalmas a beteg számára. Ha bármelyik tényező nem teljesül, a nagy tömegeket átfogó szűrés nem valósítható meg. Kásler Miklós példaként a tüdőszűrésről szólva úgy fogalmazott: a leghatékonyabb és legbiztosabb ellenőrzést az jelentené, ha a célcsoportot negyedévenként modern képalkotásra képes spirál CT-vel vizsgálnák át. Viszont sehol a világon nincs olyan egészségügyi rendszer, amely ezt képes lenne finanszírozni.

A szájüregi daganatokról szólva Kásler Miklós elmondta: nagyon nehéz elérni azt a népcsoportot, amelynek a tagjai a leginkább veszélyeztetettek. – Sok esetben erős dohányos, krónikus alkoholistákat kellene rávenni a szűrésre, ám jelentős részük még életükben nem járt orvosnál vagy fogorvosnál, így

XVI. évfolyam 5. szám

nem várható az, hogy fogékony lesz a prevenció üzenetekre. A szájüregi tumorok szűrésekor a legszegényebb területekre kellene koncentrálni, ha kimutatható eredményt akarunk elérni – hangzott el. A főigazgató hozzátette: nem elég kiszűrni a betegeket, meg is kell gyógyítani őket. – Évekig hangoztatták azt a téves nézetet, amely szerint az átfogó szűrővizsgálatokon az ellátórendszerbe kerülő emberek tömege olyan hirtelen megterhelést jelentene, hogy nem lehetne őket ellátni megfelelő mértékben. Ez a nézet nem állja meg a helyét. Nem arról van ugyanis szó, mint hirtelen szívleállás esetén: ha akkor nem ér oda idejében a mentőautó, a beteg meghal, s a gyógyszerkassza mentesül a további költségektől. Viszont a daganatos betegeknek utóbb mindegyike kórházba kerül, s minél később történik ez meg, annál hosszadalmasabb, költségesebb és esélytelenebb a terápia – fogalmazott Kásler Miklós.

A népegészségügyi szűrőprogram konkrét céljairól a főigazgató elmondta: a 45–65 éves nők szűrésével 2012-ig 30 százalékkal kellene csökkennie az emlőrák okozta halálozásnak. Csökkenést kellene elérni a méhnyakrák okozta elhalálozásban is. A kór jelenleg évente mintegy hatszáz áldozatot szed a nők között. Szintén célkitűzés, hogy az 50–65 év közötti férfiak körében csökkenjen a vastag- és végbéldaganatok előfordulása.

Jelenleg a felismerés időpontjában az egyébként operálható daganatok jelentős része már operálhatatlan. Emlőszűrésen 2002-ben a behívott nők 43, 2003-ban 41, 2004-ben 35 százaléka jelent meg. A szakembereket is meglepte, hogy az előzetesen várttól eltérően a legnagyobb részvételi arányt Szabolcs-Szatmár-Bereg megye produkálta, amíg a főváros egyes kerületei sereghajtónak számítanak. Kásler Miklós rámutatott: a tapasztalatok azt jelzik, hogy a prevencióban óriási a szerepe a házi orvosok és a helyi polgármesterek meggyőző erejének és szervezőképességének.

A méhnyak-szűrésről a főigazgató azt mondta: az egészségbiztosítónak beküldött jelentések szerint a részvételi arány 3–4 százalékos, ám ez álláspontja szerint torz adat, mivel más jellegű vizsgálatok során szintén elvégezhető a szűrésnek ez a formája. A feltételezések szerint a részvételi arány 30–32 százalékosra tehető, míg az átszűrtség mértékét ennél magasabbnak gondolják – mondta az Országos Onkológiai Intézet vezetője.

Nagy Ferenc, a szegedi I. számú belklinika docense a colorectális rákról szóló előadásában elmondta: a szűrési kritériumokat az Amerikai Egyesült Államokban dolgozták ki, ám Szegeden sem volt előzmények nélküli a kutatás. Amerikai számítások szerint 13 évet veszít el az életéből átlagosan az, aki vastagbéldaganatban betegszik meg. Az alaptézis szerint a szűrés 50 és 65 év között a legindokoltabb, ám egyes irodalmi hivatkozások szerint 80 éves korig is indokolt lehet a szűrés folytatása. A szűrés előnyei között tartják számon, hogy általa csökken a mortalitás és az invazív sebészeti beavatkozások száma. Negatívum ugyanakkor, hogy viszonylag gyakran előfordul, hogy a vértesztből első körben tévesen állítanak fel pozitív diagnózist, így – mint az utólag kiderül – a betegek egy része fölöslegesen vesz részt a kellemetlen colonoscopiás vizsgálatban. Nagy Ferenc ugyanakkor hangsúlyozta: a szűrés eredményei meghaladják a hátrányokat.

A szakember kitért azokra a tényezőkre – például a genetikai hajlam –, amelyek fokozott veszélyt jelentenek, s így fennállásuk esetén az első és másodfokú hozzátartozóknál akár 40 éves kortól indokolt lehet a rendszeres kontroll. Nagy Ferenc elmondta: hiába bizonyított a szűrés hatékonysága, a nemzetközi tapasztalatok szerint a szűrhető populációnak csak mintegy harmada vett részt a vizsgálatban. Az előadás utáni hozzászólások között elhangzott: az orvosok is tehetnek arról, hogy az emberek félnek az endoszkópos vizsgálatoktól, ezért nagyobb figyelmet kellene szentelni az érzéstelenítésnek, számolt be a konferenciáról *B. Papp László a Weborvos c. internetes portálon.*

* * * * *

Jancsó Miklós emlékünnepele

A Szent-Györgyi Albert Orvos és Gyógyszerésztudományi Centrum 2005 április 21-én a Szemészeti Klinika tantermében Jancsó Miklós emlékünnepelet rendezett. Az Emlékünnepelel dr. Lázár György, a Kórélettani Intézet emeritus professzora Jancsó Miklós emlékelőadást tartott a „Reticuloendothelialis rendszer és rezisztencia” címmel. Részére a Jancsó Miklós Emlékéremet és Jutalomdíjat prof. dr. Lonovics János centrumelnök adta át. Az alábbiakban közöljük Lázár György

professzor, a hajdani tanítvány, emlékezését Jancsó Miklós professzorra és a Jancsó Miklós professzor által vezetett Gyógyszertani Intézetben eltöltött évekre.

„Megkülönböztetett tisztelettel és szeretettel köszöntöm a Jancsó család jelenlévő tagjait. Tisztelt Centrum Elnök Úr, Dékán Urak, tisztelt hallgatóság.

Nagy megtiszteltetés számomra, hogy az egyetem vezetése engem kért fel a Jancsó emlékelőadás megtartására.

Jancsó Miklós erdélyi származású, Kolozsvárott született 1903 április 27-én. Édesapja, id. Jancsó Miklós a Kolozsvári Egyetemen volt neves és városszerte tisztelt, tudós belgyógyász professzor, aki abban az időben térségünkben is fontos betegség a malária, a váltóláz, kutatásában és gyógykezelésében ért el kiemelkedő eredményeket. Édesanyját, a Kolozsvárott dühöngő hastífuszjárványban korán elvesztette.

Édesapja nagy szeretettel nevelte fiát és már kora gyerekkorában a minden iránt fogékony, tehetséges fiának érdeklődését a természettudományok fele irányította.

Az itt bemutatott ex libris a fiatal Jancsó Miklós alkotása. A képet kis laboratóriumában kikísérletezett festékkel, kollargollal, vagyis kolloidalis ezüst oldattal készítette. A festék készítési módját ránc maradt diákkori noteszében is leírta és erre az első kísérletére felnőtt fejjel is szívesen emlékezett és a kolloidalis festékekkel szerzett tapasztalatait később kutatásaiban is alkalmazta.

Jancsó Miklós fiatalkori aktivitásának jellemzéséből nem szeretném kihagyni élénk irodalmi tevékenységét, melyről dr. Issekutz Béla "Id. Jancsó Miklós, Ifj. Jancsó Miklós, a két orvostudós" című könyvében úgy fogalmaz "a kirándulás az irodalom területére is mutatja Ifj. Jancsó Miklós sokszínű tehetségét, sokrétű alkotóképességét". Én ezt kiegészítem azzal, hogy irodalmi tevékenysége azt is mutatja, hogy mondani valója volt az emberek számára és Jancsó Miklós egész tudományos pályáját is az jellemzi, hogy a tudományban is mindig valami új mondani valója volt a világ számára.

A fiatal korban megszerzett sokirányú tudása, így a kolloidkémai ismeretei, a szövettani mikrotechnikában, a fényképezésben szerzett jártassága tették őt képessé arra, hogy kutatóként határterületeken kísérletezzen, mely tudással korának más kutatói nem rendelkeztek.

A trianoni békediktátum után, a kolozsvári egyetem élete Kolozsváron lehetetlenné vált. Szeged városa és bölcs polgármestere, Somogyi Szilveszter, a Kolozsvárról elüldözött egyetemet befogadta. Idős Jancsó Miklós itt lett belgyógyász professzor. Fia orvosi tanulmányait Szegeden végezte. Az egyetemi tanulmányai befejezése után, Issekutz Béla professzor meghívta munkatársának a Gyógyszertani Intézetbe. Itt kezdődött Jancsó Miklós oly sok, kiemelkedő eredménnyel gazdag pályája Szegeden. 1929-től ösztöndíjasként Berlinben dolgozik, majd 1931-ben a Budapestre távozó Issekutz Béla professzor utódként elnyeri a Gyógyszertani Intézet igazgatói székét, melyet 1966 április 16-án bekövetkezett haláláig betölt. Pályája gyorsan ível felfelé. Jancsó Miklóst 1946-tól a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagjává választják. Tudományos munkásságáért kétszer kapja meg a Kossuth-díjat, 1948-ban, majd 1955-ben. Mely utóbbi évben Nobel-díjra is jelölik.

Most, amikor emlékezem Jancsó Miklós professzor Úrra, éppen olyan meghatódottságot érzek, mint amikor egyetemi hallgatóként beléptem a Gyógyszertani Intézetbe, ahol diákköröshallgatóként kezdtem, majd Jancsó Miklós professzor negyedéves orvostanhallgató koromban intézeti demonstrátornak, és egyetemi diplomám megszerzése előtt félévvel egyetemi gyakornoknak nevezett ki.

Az ember úgy gondolná, az a történelmi korszak, melyben Jancsó Miklós dolgozott, nem kedvezett a nyugodt kutató munkának, de mégis Jancsó Miklós professzor ebben a korban ért el oly sok világra szóló eredményt. Ma is hálásak vagyunk a sorsnak, hogy bennünket oly sok kiváló tanár, közöttük Jancsó Miklós, tanított. A mi egyetemista korunkban is világraszóló események zajlottak körülöttünk. Megéltük 1956-os Magyar Forradalom lángolását, és vérbe fojtását. Kiváló tanáraink mindig

XVI. évfolyam 5. szám

mellettünk álltak, akkor ők vizsgáltak jelesre előttünk. Példát adtak nekünk, és arra tanítottak, hogy mindig, minden körülmények között tenni kell becsülettel a mindennapok munkáját. Én személy szerint nagy hálával tartozom Jancsó Miklós professzor Úrnak, akit 1957-ben megkeresték, és számon kérték tőle, miért engem nevezett ki demonstrátornak, mivel nekem ötvenhatos múltam van.

Pedig mi csak a Szabadság pillangóját szerettük volna magasba repíteni, mint ahogyan Melocco Miklós csodálatos szobrán látható, mely a művész kifejezett óhajának megfelelően az Egyetem szívében nyert elhelyezést. Jancsó professzor a számonkérést keményen visszautasította és azt mondta „jegyezzék meg, ezt ő dönti el, kit nevez ki intézetében”. Ez az esemény biztosította számomra, hogy az orvosi kutatás vezérlő csillagát, amit valamikor egyetemi hallgatóként Jancsó professzor Úr gyűjtött meg szívemben, egész életemben hűen követhetem.

Jancsó professzort egyetemi előadásai alapján hallgatóként már ismertük. Mindnyájan csodálattal vegyes tiszteletet éreztünk iránta. Ma is élénken élnek emlékezetünkben szellemes előadásai, éreztük, öröme telik abban, hogy taníthat, átadhat nekünk tudásából, szakmájának szeretetéből valamennyit. Olyan nyelven beszélt hozzánk, hogy azt mindenki megértette, de szavai között *átsütött a nagy ember egyénisége*.

Mint az Ország kiemelkedő tudósát, sokszor csábították Budapestre. Jól emlékszem, bennünket, munkatársakat milyen félelem töltött el, amikor hallottuk, hogy főnökünket Budapestre hívják, de valamennyiszer nagy kő esett le szívünkről a hírtől, hogy Főnökünk a meghívást visszautasította. Szegedet nem hagyta el, mindig azt mondta „*Szeged nyugodt város, itt lehet legjobban dolgozni*”.

Amikor már intézetében dolgoztam, jól emlékszem, a hallgatói tanterem felé vezető út a mi laboratóriumunk előtt vezetett, így amikor előadásra ment, láttuk Professzorunkon a feszültséget. Ennek az volt az oka, hogy a hallgatóknak tartott előadásaiban is a legjobbat akarta nyújtani, nagy szakmai tudást sugárzó mondanivalója mellé mindig becsempészett saját élményeiből egy-egy epizódot, nem azért, hogy hallgatósága figyelmét ébren tartsa, hiszen arra nem volt szüksége, *előadásának szakmai szépsége mindannyiunkat mágnesként lekötött*.

De nemcsak az egyetemi hallgatóság, hanem az egész magyar tudományos világ mindig nagy várakozással tekintett megnyilatkozásai, előadásai elé tudományos kongresszusokon. Hallgatóságát mindig a mondani való újdonságával nyűgözte le, ejtette rabul. De nemcsak a Magyar Élettani Társaság Vándorgyűléseinek, hanem Egyetemünk Szaküléseinek is rendszeres előadója volt, például mutatva a felnövekvő tudós generációnak és emelve e tudományos fórumok rangját. Felmérni sem tudják ma már sokan, mit veszítenek, hogy lebecsülik e tudományos fórumok rangját. Nem hiszem, hogy bármi pótolhatja azt a szeretetet, amit Jancsó Professzor Úr ezeken a tudományos üléseken kapott a pályatársaktól, és a lelkes fiataloktól. Jól emlékszem a Magyar Élettani Társaság vándorgyűlésére, ahol Jancsó Professzor először beszélt a paprika csípős anyagáról, a kapszaicinnról és a kapszaicinnal végzett kutatásairól, a kémiai fájdalomérzésről és a kapszaicin deszenzibilizálásról. A vándorgyűlés záró-bankettjén a résztvevők „Kapszaicin, Kapszaicin” hangos kórusával ünnepelték professzorunkat és felfedezését.

A kapszaicinnal összefüggésben álló felfedezései a modern orvosbiológiai kutatásoknak ma is slágere. A sors különös rendeltetése, hogy Egyetemünk két zseniális kutatója Szent-Györgyi Albert és Ifj. Jancsó Miklós kutató munkájukban oly közeli kapcsolatba kerültek a szegedi paprikával. Szent-Györgyi Albert a paprikából előállított C vitaminnal, Jancsó Miklós pedig a paprika csípős anyagával, a kapszaicinnal ért el világraszóló eredményeket.

Jancsó Miklós több témában is maradandót alkotott. Uttörő munkásságot fejtett ki a kemoterápiás kutatásokban, a neurogén gyulladás, hőreguláció, a véralvadás-és gyulladás kapcsolatával foglalkozó kutatásaiban. Maradandót alkotott a reticuloendothelialis rendszerrel foglalkozó munkáiban, mely szívemhez, kutatói működésemhez a legszorosabban kötődik.

Az 1955-ben megjelent “Speicherung” “Tárolás” című könyve korszakalkotó volt e kutatások területén. Amikor fiatal kutatóként, először jelentem meg a makrofágokkal foglalkozó tudományok

nemzetközi kongresszusain és megtudták, hogy magyar vagyok, a külföldi kollégák első kérdése az volt, — utalva Jancsó elméletére — mit gondolok a makrofágok eredetéről.

Jancsó 1947-ben a tudományos világ vezető lapjában, a Nature-ben írta le a reticuloendotheliális rendszer funkcionális vizsgálatát, a koloidális clearance technikát, ami ma is az újabb vizsgáló eljárások elvi alapját képezi, és később a világ különböző helyein, az e témában dolgozó kutatók e módszer segítségével fedeztek fel számos olyan anyagot, mely stimulálja, ill. deprimálja a reticuloendotheliális rendszer aktivitását.

Soha nem felejttem el, amit nekünk fiataloknak mondott, „tanuljatok meg egy módszert tökéletesen, megbízhatóan végezni és akkor e módszerrel világokat teremthettek”. Mi, hajdani tanítványok, akiknek megadott, hogy több éven keresztül közelében lehettünk, megtanultuk a tudomány tiszteletét, és egyben a munka szeretetét is. Jancsó professzor Úr Intézetében a szó nemes értelmében szabad légkör, a kutatás teljes szabadsága érvényesült. Ez volt az a csodálatos *hajtó erő*, ami mindannyiunkat arra készítetett, hogy a legjobbat, a legtöbbet nyújtsuk.

Mélyen egyetértve Issekutz professzorral, Szeged városa hálás lehet, hogy a város vezetőinek lelkesedése, meg nem szűnő buzgalma és az ország oly nehéz idejében is oly sok kulturális kincset létrehozó bölcs kultuszminisztere, Gróf Klebelsberg Kunó, megvalósította Szeged álmát, az Egyetemet, mely nélkül két zseniális tudósunkkal — Szent-Györgyi Alberttel és ifj. Jancsó Miklóssal — lett volna szegényebb Szeged és a hazai orvostudomány.”

Nagy megtiszteltetés számomra, hogy ez évben, hajdani tanítványként emlékezhetem Jancsó Miklós professzor Úrra. Nemes feladatunk, hogy **ápoljuk** a magyar tudomány nagy hagyományait, megemlékezzünk azokról a nagy elődökről, akik előttünk jártak, ösvényt nyitottak a követők számára. Jancsó Miklós „Speicherung” című könyve megjelenésének 50-éves jubileumát a közel múltban ünneptük, mely könyv úttörő volt a reticuloendothelialis rendszerrel foglalkozó tudományok nemzetközi történetében és rangot adott a reticuloendothelialis rendszerrel foglalkozó magyar kutatásnak.

Az előadásom befejezéseként, az ifjúi hév mondatja vélem, idézve Vörösmarty Mihály örökérvényű szavait:

**„Mi dolgunk a világon?
Küzdeni erőnk szerint a legnemesbekért”**

Szeged, 2005 április 21.

prof. dr. Lázár György

* * * * *

Karalapítás indoklása

A Szegedi Tudományegyetem, illetve annak jogelődjein a Szegedi Orvostudományi Egyetemen, később Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetemen 1960-ban kezdődött a szakosított fogorvosképzés. Így az akkori Budapesti Orvostudományi Egyetem után az országban második szakosított fogorvosképző iskola létesült. A fogorvostanhallgatók első évfolyama Szegeden 1965-ben fejezte be tanulmányait és kapott fogorvosdoktori diplomát. Azóta a Magyarországon tevékenykedő fogorvosoknak közel egy negyede, mintegy 900 kolléga Szegeden szerezte meg diplomáját. A szegedi iskola a budapestitől eltérően nem önálló karként jött létre, hanem – a nemzetközileg akkoriban éppen úgy szokásos másik szervezési formában – az egyetem Általános Orvostudományi Karának speciális oktató egységként. A megalakuláskor nemzetközi érvényű fogorvosképzési koncepciója és

XVI. évfolyam 5. szám

kurrikuluma szerint az európai egyetemi fogorvosi iskolák egy részében az alapozó és az általános orvosi preklinikai tárgyak tananyaga azonos volt az általános orvosképzésben és a fogorvosképzésben. Ennek az időszaknak – ami az Európai Unió orvosi és fogorvosi képzést szabályozó jogszabályainak megjelenéséig, az 1970-es évek végéig tartott – az volt a szemlélete, hogy a fogorvos olyan szakorvosnak tekintendő, aki az általános orvosi ismeretek mellé speciális ismereteket szerezve látja el hivatását. Így a fogorvosi szakképzettség megszerzésének az egyik lehetősége az általános orvosi diploma megszerzését követő 4 éves fogszakorvosképzésben való részvétel és fog- és szájbetegségek tárgykörében eredményes szakorvosi vizsga letétele volt. Másik lehetőség – az egyes európai és a legtöbb észak-amerikai államhoz hasonlóan – az volt, hogy a fogorvosi szakképzettséget szerezni szándékozók az egyetemi tanulmányaik kezdetétől speciális kurrikulum alapján készülnek fel hivatásukra és eleve fogorvoslásra szakosodott orvosként szereztek meg diplomájukat.

Az Európai Unió – Magyarországon 2004. május 1-én hatályba lépett – jogi szabályozása az eleve szakosított fogorvosképzést fogadja el és az általános orvos fogorvosi tevékenységre szakosodásának certifikátumául is az általános orvosi mellett is a fogorvosi diplomát írja elő. Ez tehát azt jelenti, hogy az Európai Unióban a fogorvosi tevékenység folytatásának jogszerű feltétele az egyetemi fogorvosi diploma, a doktor medicinale dentariae, rövidítve dr.med.dent. egyetemi oklevél (European Communities Council Directive of 25 July 1978 (78/686/EEC), és 30/2004. (IV.26.) ESZCSM rendelet).

Már a múlt század 50-es éveiben nyilvánvaló volt ez a tendencia és ez volt az oka annak, hogy – miután a szakma vezetői ezt felismerték – Magyarországon is létrehozták a nemzetközi irányzathoz illeszkedő módon az egyetemi szakosított fogorvosképző iskolákat.

A vezető szakemberek között Tóth Károly volt az, aki az ország minél egyenletesebb fogorvosi ellátottságának érdekében rendkívüli kitartással megszervezte a Budapesti Orvostudományi Egyetemen már működő fogorvostudományi kar mellé elsőként a Szegedi Orvostudományi Egyetemen, később az ő közreműködésével és a szegedi iskolára alapozott személyi feltételekkel a Pécsi majd a Debreceni Orvostudományi Egyetemen az általános orvostudományi karok keretében a szakosított fogorvosképző iskolákat.

A nemzetközi trend napjainkra egyértelművé tette, sőt az európai uniós jogszabályok előírják, hogy a fogorvosi tevékenység folytatására jogosító diploma egyetemi szakosított fogorvosi tanulmányok eredményes folytatása alapján ítéhető oda a fogorvos jelölteknek. Az is világossá vált, hogy ez – főleg gazdaságossági és racionális időtartambeli okok miatt – az alapozó tárgyaktól kezdve speciális kurrikulum alapján folyhat leghatékonyabban. Ez az oka annak, hogy egyazon egyetemen belül az általános orvost képző iskolák és a fogorvost képző iskolák szervezésileg elkülönülnek, természetesen megtartva a racionális ún. „átoktatás” feltételrendszerét.

Ebbe a trendbe és folyamatba illeszkedik az az elhatározás, ami mintegy két és fél évtizeddel ezelőtt fogalmazódott meg, nevezetesen, hogy a szegedi egyetemen létre kell hozni a fogorvostudományi kart. Az erre irányuló törekvések eddig eredmény nélkül maradtak, pontosabban csak rendkívül akadozva haladtak. Napjainkra – röviddel az Európa Unióba való teljes integrálódásunk alkalmával – azonban nyilvánvalóvá vált, hogy – az uniós harmonizációs elvárások és a jelenlegi regionális szerepünk megőrzése érdekében is – a folyamatot fel kell gyorsítani és eredményesebben be kell fejezni.

A célkitűzéseknek megfelelően mára kialakultak az önálló karnak a Felsőoktatási Törvény 124.E §-ban meghatározott feltételei és a szak a karrá alakulási döntés meghozatalát követően azonnal képes zökkenőmentesen illeszkedni az egyetemi struktúrába. Az önálló kar működtetése révén jobbá és hatékonyabbá válik a képzés szervezése, mert a kari szintű döntések előkészítése nem az Általános Orvostudományi Kar keretében, a sok esetben a szak speciális problémáival közvetlen kapcsolatban nem álló grémiumokban és tanácsban zajlik. Ez a minőségbiztosítás folyamatos követését (például kurrikulum-bizottsági tevékenység) gyorsabbá és hatékonyabbá teszi. A kar önállósága révén a saját egyetemi fórumokkal és társegyetemek karaival és szükség esetén a főhatóság és egyéb irányító intézmények illetékeseivel való együttműködés is racionálisan hatékonyabbá tehető.

A jelenlegi Fogorvostudományi Szak Fogászati és Szájsebészeti Klinika a szakra háruló képzési és tudományos kutatási feladatok tekintetében a jelenlegi kari keretek között kizárólag a klinikumhoz sorolódik, holott a képzés jellege tekintetében magában foglal számos olyan egységet és funkciót, ami

az általános orvoskari elméleti intézetek működésének elvei szerint kell, hogy működjön. Ezt a struktúrát tükrözik egyébként a finanszírozási források is: a forrásokban mintegy 40%-ot tesz ki az alapképzési és a szakorvosképzési bevétel és ez a kettő fontos szerepet játszik az ambuláns betegellátó tevékenységből származó bevételekben is. A jelen helyzetben így a Fogorvostudományi Szak Fogászati és Szájsebészeti Klinika költségvetési gazdálkodása lényegesen különbözik a többi klinikáétól. Az önállósodás a gazdálkodás tekintetében is egyszerűbbé, jobban áttekinthetővé válhat.

Az Egyetemi Tanács április 25.-i ülésén az előterjesztést támogatta.

prof. dr. Fazekas András

SZTE Fogászati és Szájsebészeti Klinika igazgatója

* * * * *

Javaslat Senator Honoris CAusa kitüntető cím adományozására

Steven G. Kaali, az Albert Einstein College of Medicine professzora részére

dr. Steven G. Kaali (Kaáli Nagy Géza István) 1943. január 19-én született Gyulán, gimnáziumi tanulmányait Orosházán végezte, ahol édesapja szemész főorvos volt. A Szegedi Tudományegyetem egyik jogelőd intézményén a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetemen avatták orvos doktornak 1968-ban, majd friss diplomával a kezében kivándorolt az Egyesült Államokba. Nosztrifikálás után a Cornell Egyetem Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikán végzte klinikai, tudományos és oktatói munkáját. 1985-ben meghívták a New York-i Albert Einstein College of Medicine Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikájára, ahol jelenleg is egyetemi tanárként dolgozik.

Kaáli professzor nevéhez 11 amerikai, gyógyítást elősegítő szabadalom, és több mint 150 tudományos közlemény fűződik. Világszerte ismerik és használják az általa kifejlesztett és a klinikai gyakorlatba bevezetett optikai trokárt.

Több nemzetközi tudományos társaság, és számos szakmai folyóirat szerkesztő bizottsági tagja. 1991 óta a Magyar Tudományos Akadémia tiszteletbeli tagja.

A Magyar Köztársaság Elnöki elismerésben részesült 1999-ben „*a magyarországi lombik bébi program beindítása és országos hálózattá fejlesztése, valamint nemzetközi szinten is elismert működtetése érdekében végzett munkájáért*”. 2003. augusztus 20-án a „Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztje Kitüntetését vehette át a Magyar Köztársaság Elnökétől „a gyermektelen magyar házaspárok szolgálatáért és a magyar demográfiai helyzet javítása érdekében tett sokoldalú erőfeszítéseierért. A Magyar Tudományos Akadémia, mint „a külhoni magyar tudományosság jeles képviselőjét” köztestületi taggá fogadta, és felkérte az köztestület Észak-Amerikai Szekciójának létrehozására.

Amerikai és ezen belül is az egyetemi kapcsolatai révén számos fiatal kollega képzésének és részképzésének teremtette meg a szervezeti és anyagi hátterét, megalapozva ezzel tudományos tevékenységük elindulását a szüléset és nőgyógyászat területén.

A Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika különösen sokat köszönhet Kaáli professzor önzetlen támogatásának, nemcsak a kutatás és betegellátásának színvonalának emelése révén, hanem az egyetemünkre hozott kutatási eredményei révén is. Közbenjárása révén a Szegedi Tudományegyetemen keretei között működő *in vitro* fertilizációs központ hozzájárult a Szegedi Tudományegyetem Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika nemzetközi elismertségének növeléséhez. Kaáli Professzornak elvülhetetlen érdemei vannak a hazai asszisztált reprodukció területén, melyet egyetemünk nagymértékben hasznosít az orvostanhallgatók, orvosok és szakorvosok oktatása révén.

XVI. évfolyam 5. szám

dr. Kaali Nagy Géza egyetemünk volt hallgatója alapítványt létesített a Szegedi Tudományegyetemen. „Kaali Alapítvány a Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karán folyó tudományos diákköri munka támogatására” azon hallgatói számára nyújt ösztöndíj lehetőséget, akik tudományos érdeklődéssel rendelkeznek és Tudományos Diákkörben dolgoznak. Az Alapítvány célja, a Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karán folyó tudományos diákköri munka támogatása, a tehetséges hallgatók kutató munkája, kongresszuson való részvételük elősegítése, tudományos eredmények publikálásának ösztönzése.

Tudományos tevékenysége és egyetemünk iránti fenti elkötelezettsége miatt javasoljuk dr. Steven G. Kaali professzor részére *Senator Honoris Causa* kitüntető cím adományozását.

Szeged, 2005. április 18.

prof. dr. Benedek György
dékán

* * * * *

Granulociták, stressz és relaxáció

A Magyar Űrkutatási Iroda támogatásával már harmadik éve folynak új típusú, integratív szemléletű stresszkutatások egyetemünk Orvostudományi Karán, amelyben a SzTE ÁOK Biokémiai Intézete mellett a Pszichiátriai Klinika Neuropszichiátriai Rehabilitációs Osztálya és a Neurológiai Klinika kapcsolódott be.

A cél egyrészt érzékeny és megbízható pszichés stresszmarkerek azonosítása és vizsgálata; másrészt egyszerű, nem megterhelő és költségtakarékos stresszcökkentő módszerek tanulmányozása. A kutatók és klinikusok azt vizsgálták, hogy a humán stresszállapot leírására a neutrofil granulocita aktiválódásának mérése alkalmas lehet-e, valamint arra keresték a választ, hogy néhány relaxációs hipnózis ülés milyen mértékben befolyásolhatja a stressz-szintet. A programban vizsgázó főiskolai hallgatók és tenziós fejfájásban szenvedő betegek vettek részt az elmúlt két évben (2003: hallgató 12 fő, beteg 15 fő; 2004: hallgató 11 fő).

Az immuncitometriás mérések egyértelműen megerősítik azokat a meglepő szakirodalmi adatokat, melyek szerint a pszichés stressz neutrofil granulocita aktiválódást idézhet elő. A vizsgaidőszak megkezdésével a hallgatóknál mind a négy vizsgált sejtfelszíni (neutrofil) granulocita aktiválódási marker: $\alpha_M\beta_2$ -integrin, L-szelektin, CD15s és laktoferrin szignifikánsan több sejt felszínén jelent meg; a markerhordozó sejtek aránya különösen a CD15s és a laktoferrin esetén nőtt meg jelentősen.

Az alkalmazott relaxációs hipnózis (összesen három, hetente egy) hatékonyságának áttekintéséhez érdemes összehasonlítani a korábbi és a tavalyi vizsgálat eredményeit. Míg két éve a hallgatók 3 vizsgált granulocita aktiválódási markere (L-szelektin, $\alpha_M\beta_2$ -integrin, laktoferrin) a nyugalmi szinthez közelített a hipnózisok után, addig tavaly a hallgatók négy vizsgált markere közül csak egy, a sejtfelszíni laktoferrin mutatott szignifikáns csökkenést; ez a „granulocita izgalom” valószínűleg a másnapi nehéz vizsga miatti nagyfokú pszichés feszültséggel kapcsolatos. A vizsgált krónikus betegeknek két fehérje (laktoferrin, CD15s) felszíni megjelenésében volt kimutatható szignifikáns csökkenés a hipnózist követően.

Az elmúlt évi felszíni EMG vizsgálatok is jelzik a vizsgált hallgatók nagyfokú pszichés feszültségét, mivel náluk a hipnózis nem volt elegendő a másnapi vizsga okozta fokozott izomtónus csökkentéséhez. A krónikus betegeknek a pszichoterápia hatékonyan csökkentette a vizsgált izmok feszültségét. A szorongás-teszt értékeiben a hipnózisok után jelentős változás egyik csoportban sem következett be.

Az eredmények alapján a granulocita aktiválódás bizonyos sejtfelszíni markerei (laktoferrin, CD15s) érzékenyebben jelezhetik a pszichés stressz-szint változását, mint egyes pszichológiai és pszichofiziológiai értékek. A néhány ülésből álló relaxációs hipnózis valószínűleg elsősorban a mérsékelt pszichés feszültség csökkentésében alkalmazható hatékonyan, mind egészségesekben, mind krónikusan szorongó betegekben. További kutatások hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a granulocita típusú, érzékeny stresszvizsgálatok és a relaxációs pszichotechnikák teret nyerjenek a megelőző és gyógyító orvosi gyakorlatban.

Dr Keresztes Margit és Dr Rudisch Tibor

Résztvevők:

Biokémiai Intézet:

kutatásvezető: Dr Dux László tszv. egy. tanár, kutatási koordinátor: Dr Keresztes Margit egy. adjunktus, fizikus:
Dr Ocsovszki Imre

Neuropszichiátriai Rehabilitációs Osztály:

Dr Pető Zoltán egy. docens, osztályvezető, Dr Rudisch Tibor egy. adjunktus

Neurológiai Klinika: Dr Vécsei László tszv. egy. tanár, Dr Tajti János egy. docens)

(A vizsgálatokat a Regionális Humán Orvosbiológiai Kutatás-Értékelési Bizottság engedélyével végezték (62/2003).)

* * * * *

Megkezdődött a pénzügyi karcsúsítás Pécsen

Várhatóan két gyermekintézménytől is kénytelen lesz megválni a pécsi egyetem orvoskara

A mintegy kétmilliárdos hiány miatt a közelmúltban kincstári biztos kezdte meg működését a Pécsi Tudományegyetemen, melynek nyomán már kézzelfogható intézkedések is történnek a közeljövőben. Például az orvoskari óvodától és bölcsődétől meg akar válni a kinevezett biztos. A fájdalmas lépés megtétele azonban nem lesz egyszerű, hiszen a gyermekintézményekhez ragaszkodnak az érintett szülők.

A gond azonban az, hogy az óvoda és bölcsőde - amelyekbe több évtized óta viszik a kicsiket az egyetemen dolgozó orvosok és más egészségügyi dolgozók - évente csaknem ötvenmillió forintos pluszterhet jelent az egyébként is óriási deficittel küszködő pécsi orvoskarnak. Ezért döntött úgy Tasnádi Zoltán biztos, hogy e két gyermekintézménytől megválják az egyetem.

Ezt a döntést két megoldási lehetőség kíséri. Az egyik, hogy az intézményekbe járó gyermekeket a város különböző bölcsődéiben, óvodáiban helyezik majd el. Elhangzott az a javaslat is, hogy Pécs városa esetleg átvenné és működtetné tovább az orvoskari óvodát és bölcsődét. Ez utóbbi megoldás tűnik a leginkább elfogadhatónak úgy az orvoskar, mint az érintett szülők számára. A kérdés azonban az, hogy mit szólnak ehhez a gondolathoz Pécs város vezetői. Bár a polgármesterrel ez ügyben megkezdődtek a tárgyalások, egyelőre csak annyi bizonyos, hogy az egyetem a két gyermekintézménytől mindenképpen kénytelen megválni még akkor is, ha kihasználtságuk teljes, hozzájuk a túljelentkezés pedig évek óta több mint háromszoros (<http://www.weborvos.hu>).

1st Good Clinical Practice

2005. május 22—24. között Szegeden rendezték a „1st Good Clinical Practice” tanfolyamot, melyet a Szegedi Tudományegyetem Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikája, a Magyar Klinikai Vizsgálatszervezők Társasága és az Egészségügyi Világszervezet (WHO) genfi központja szervez.

Az új gyógyszerek és módszerek kifejlesztése, valamint azok biztonságos kipróbálása csak szigorú szabályok szerint végezhető úgy, hogy a vizsgálatban résztvevő személyek — legyenek akár a vizsgálatban önkéntesen résztvevők vagy a klinikai vizsgálatot alkalmazó szakemberek —, a gyógyszert vagy módszert szigorúan önkéntes alapon, az etikai követelmények betartásával, a résztvevők részletes tájékoztatásával végezhetik el. Ezt a folyamatot hívják angol szóval „*good clinical practice*”-nek, jó klinikai gyakorlatnak. Ezen kérdésekről szól a nemzetközi szinten elismert külföldi és hazai előadókat felvonultató tanfolyam, melynek elvégzése hazánkban öt évenként kötelező mindazok számára, akik gyógyszerek és módszerek klinikai vizsgálatával foglalkoznak. A tanfolyam regionális jellegű, Oroszországból, Romániából és Szerbia-Montenegróból is érkeztek résztvevők. A szervezők célja a hagyományteremtés, vagyis ezt a tanfolyamot évente egyszer meg kívánják szervezni.

A részletes program a <http://prof-congress.hu/2005/gep> internetes oldalon is elérhető.

prof. dr. Bártfai György
a Tudományos és Szervező Bizottság Elnöke

* * * * *

Tisztelettel értesítünk minden teniszszerető és azt versenyszinten művelő kollégánőt és kollégát, hogy a 2005-ik évi Országos Orvosi Teniszbajnokságot legnagyobb örömünkre Tiszaújvárosban rendezzük 2005. június 24—25—26-án.

* * * * *

Az ÁOK Sportcentrum 7—14 éves gyermekek részére június 20-tól 25-ig ingyenes tenisz- és labdajátékok tanfolyamot szervez. A tanfolyamokat testnevelés szakos hallgatók vezetik.

Jelentkezés: Hajdú István gondnoknál, az 57-37 és 58-37 telefonszámon.

* * * * *

Kiadja: prof. dr. Lonovics János
a Szent-Györgyi Albert Orvos- és Gyógyszerész-
tudományi Centrum elnöke
Felelős szerkesztő: Tráser László
Munkatársak: Domokosné Halász Margit, Varga György
Készült: az SZTE ÁOK Házi Nyomdájában
Vezető: Nagy János
Törzsszám: 380/2005